UN WOMEN FINLAND

5.11.2019

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020 ja VNS 2/2019 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020-2023

Suomen UN Womenin lausunto Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle 5.11.2019

Suomi on nostanut naiset ja tytöt kehityspolitiikan kärkeen, mikä on tärkeä edistysaskel tasa-arvon edistämisessä. Kehitysyhteistyörahoituksella on onnistuttu parantamaan erityisesti naisten ja tyttöjen terveyttä ja koulutusmahdollisuuksia sekä itsemääräämisoikeutta.

Suomella ei kuitenkaan ole aihetta tuudittaudua siihen, että tekisimme riittävästi naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämiseksi. Vaikka naisten ja tyttöjen oikeudet on kehityspolitiikan keskiössä, ei tämä painopiste ole linjassa rahoituksen kanssa. Kuitenkin, Suomella on hyvät edellytykset toimia kehityspolitiikan mallimaana sukupuolten tasa-arvon vahvistamisessa, mutta se edellyttää nykyistä kunnianhimoisempia ja määrätietoisempia toimenpiteitä.

On toki hienoa, että Suomi sitoutuu tavoittelemaan vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä. Selkeitä suunnitelmia tämän toteutumiseksi ei kuitenkaan löydy. Nyt ennakoitu tavoite 2020 on 40 %. Mihin mennessä lukuun 85 % pyritään?

Tyttöjen ja naisten oikeuksien keskeisyydestä hallituksen talousarvioesityksessä eduskunnalle mainitaan että ”tämä näkyy muun muassa Suomen YK- ja kansalaisjärjestöjen rahoituksessa.”

Esityksessä puhutaan ”tehokkaiksi ja tuloksellisiksi todetuista YK-järjestöistä” ja ”monenkeskisen kehitysyhteistyön rahoituksen keskittämisestä Suomen painopistealueisiin”. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu.

Monenkeskisen kehitysyhteistyö käyttökohteeseen esitetään 219 055 000 euroa (2020 jälkeisille vuosille 217 163 000 euroa). Maailmanpankin ja alueellisten kehitysrahoituslaitosten lisäksi rahat kanavoidaan yleisavustuksina YK:lle. Tällä käyttösuunnitelmakohdalla on mm. YK:n tasa-arvojärjestö UN Women.

Se, että talousarvioesityksestä ei ole mahdollista nähdä rahoituksen jakautumista eri monenkeskisten järjestöjen ja toimijoiden kesken, heikentää talousarvioesityksen läpinäkyvyyttä, vertailukelpoisuutta ja seurantaa. Ennen vuotta 2015 julkaistiin tarkemmat luvut rahoituksen jakautumisessa ja tähän olisi syytä palata takaisin.

UN WOMEN FINLAND

5.11.2019

Se, mitä talousarviosta ei pysty lukemaan on muun muassa se, että Suomen sitoumus UN Womenille vuonna 2014 oli 20 miljoonaa euroa. Sen jälkeen **tuki on pudonnut 10 miljoonaan euroon – samalla kun kehitysyhteistyön keskiöön on nostettu tyttöjen ja naisten asema!** Prosentuaalisesti tämä on vain 4,5 % monenkeskisen yhteistyön momentilta. Kuitenkin UN Womenin työhön investoiminen, on investoimista Suomen omiin kehitystavoitteisiin.

Vuonna 2018 Suomi oli UN Womenin neljänneksi suurin lahjoittaja, edellä ovat vain Ruotsi, Sveitsi ja Iso-Britannia. Jo **palaamalla vuoden 2014 rahoitussummaan, 20 miljoonaan euroon, Suomi nousisi YK:n tasa-arvojärjestön suurimmaksi rahoittajaksi**. Tämä ei ole Suomelle mahdollista minkään muun YK-järjestön kohdalla. Suomen ulkopolitiikassa tavoitteena on saada suomalaisia globaalisti korkeisiin tehtäviin. Isoimpana rahoittajana saa vaikutusvaltaa organisaation toiminnassa, esimerkiksi ylimmän johdon nimityksissä, tästä esimerkkinä Ruotsi, jolla on edustajansa kaikkien YK-järjestöjen ylimmässä johdossa. Toimimalla isoimpana rahoittajana, on maalla vaikutusvaltaa koko YKn toimintaan. UN Womenin tapauksessa kyse on toimijasta, joka jakaa täysin Suomen kehityspoliittiset tavoitteet ja toimii niiden jalkauttamiseksi globaalisti.

Tukemalla UN Womenia saadaan järjestö entistä suuremmaksi ja edesautetaan Suomen kehityspolitiikan mukaista tasa-arvotyötä jalkautumaan läpi YK-järjestelmän. Tämä antaa Suomelle merkittävää painoarvoa globaalisti.

Suomi on ollut tärkeä partneri UN Womenin perustamisessa, taloudellisesti ja poliittisesti. Suomen kaltaisia maita tarvitaan, jotta voidaan tavoitella sukupuolten välistä tasa-arvoa vuoteen 2030 mennessä. Suomi voi esimerkillään tasa-arvon mallimaana olla vetämässä muita maita perässään.

Naisten ja tyttöjen oikeuksien aktiivisia puolustajia tarvitaan erityisesti nyt, kun tasa-arvoa ja seksuaalioikeuksia vastustavat liikkeet ovat vahvistuneet useissa maissa. Tämä ei ole Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden mukaista ja siksi on syytä toimia vahvasti tasa-arvon äänitorvena. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen tukee myös muita ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita, kuten yhteiskuntien vakautta.

Tasa-arvoa edistävällä kehityspolitiikalla on vahva tuki kansalaisilta. Ulkoministeriön teettämässä mielipidemittauksessa (2018) **suomalaisista 88 % pitää kehitysyhteistyötä tärkeänä ja 76 % pitää naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämistä kehitysyhteistyöllä parhaana tapana vähentää globaalia eriarvoisuutta**.

Vuosi 2020 on useiden merkittävien tapahtumien juhlavuosi: 25 vuotta sitten julistettiin naisten asemaa käsitelleen maailmankonferenssin merkittävin anti, Pekingin julistus ja toimintaohjelma ja 20 vuotta sitten YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” päätöslauselman. Näiden lisäksi UN Women täyttää 10 vuotta ja YK 75 vuotta. Ottaen huomioon hallitusohjelman

UN WOMEN FINLAND

5.11.2019

vahvasti tasa-arvomyönteiset painotukset, juhlavuoden kunniaksi olisi upeaa, että Suomi nostaisi sitoumustaan maailman johtavalle naisten ja tyttöjen puolestapuhujalle, YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenille. Se, jos mikä, nostaisi aidosti naiset ja tytöt suomalaisen kehityspolitiikan keskiöön.